

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		9 беттің 1 беті

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі**

«КЕЛІСІЛІ»
ЖШС «Ер-АНА»
 медициналық орталығының
 директоры
Ж.Б. Моминбекова
 «_____» _____ 2023 ж.

«БЕКІТЕМІН»
«ОКМА» АҚ жанындағы
 медицина колледжінің директоры
Қушқарова А. М.
 «_____» _____ 2023 ж.

ӨНДІРІСТІК ТӘЖІРИБЕ БОЙЫНША ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»
 Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»
 Оқу түрі: күндізгі
 Оқытудың нормативтік мерзімі: 1 жыл 6 ай
 Циклдар мен пәндер индексі: ӨП 05
 Курс: I
 Семестр: II
 Пән: «Қарт пациенттерге мейіргерлік күтім»
 Бақылау түрі: д/сынақ
 Жалпы еңбек сыйымдылығы барлық сағат/кредит KZ: 144/6

Шымкент, 2023 ж.

ONTÜSTIK-KAZAKHSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		9 беттің 2 беті

«Қарт пациенттерге мейіргерлік күтім» өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы 2023 жылғы МЖМБС негізінде жасалды.

Тіркеу нөмірі: *58*

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқытушы: Қуаныш Ақбота Бакытжанқызы

Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы «Мейіргер ісі-1» кафедрасы мәжілісінде қаралды.

Хаттама № *2* " *01* " *09* 2023 ж.

Кафедра меңгерушісі: *[Signature]* Б.Д. Серикова

Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы ПЦК мәжілісінде қаралды.

Хаттама № *1* " *04* " *09* 2023 ж.

ПЦК төрағасы: *[Signature]* И.О. Темир

Әдістемелік кеңес мәжілісінде бекітілді.

№ *2* Хаттама " *05* " *09* 2023 ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы: *[Signature]* Г.О. Мамбеталиева

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		9 беттің 3 беті

Түсініктеме хат

1.Тәжірибенің мақсаты мен міндеті. «Қарт пациенттерге мейірбикелік күтім» - бұл жас физиологиясын, адамның қартаю заңдылықтарын, сондай-ақ егде жастағы және қарт адамдардың ауруларын зерттейтін пән. Олардың пайда болуы, дамуы, диагностикасы, емі, алдын-алу және егде жастағы адамдарға медициналық-әлеуметтік көмекті ұйымдастыру. Геронтологияның негізгі міндеттерінің бірі-ерте қартаюдың алдын алу, өмір сүру ұзақтығын ұзарту және егде жастағы және қарт адамдардың денсаулығы мен өмір сүру сапасын жақсарту жолдарын жасау.

2.Тәжірибе мақсаты: Егде және қарт адамдарда пайда болатын пациенттердің мәселелерін өз бетінше шешу үшін геронтология мен гериатрияда мейірбикелік процесті ұйымдастыру, жоспарлау және іске асыру туралы білімді қалыптастыру.

3.Тәжірибе міндеті:

- Егде және кәрілік жастағы пациенттердің денсаулық жағдайын бағалау бойынша терең жүйелі білім қалыптастыру;
- Егде және кәрілік жастағы пациенттерге күтім көрсетудің теориялық және практикалық негіздерін үйрету;
- Стационарда және үйде қарт пациенттерге медициналық көмек көрсету принциптерін оқыту;
- гериатрияның кәсіби этикасы мен деонтология принциптерін үйрету.

4.Тәжірибеден өтудің соңғы нәтижелері

1.Созылмалы ауруларға қауіпсіз дәлелді пациентке бағытталған мейірбикелік күтімді жүзеге асыру үшін клиникалық Дағдылар мен технологияларды көрсетуде медициналық жағдайлар туралы білімді пайдаланады. ДК-1.

2. Терминалдық кезеңде пациенттердің белсенді өмірін ұзарту үшін мейірбикелік күтімді қалай жоспарлау, ұйымдастыру және жүзеге асыруды біледі. ДК-1.

3.Жеке адамдардың, отбасылар мен қауымдастықтардың денсаулығы мен әл-ауқатын нығайту мақсатында үйде күтім жасау үшін тиімді санитарлық-ағарту материалдарын әзірлейді және бағалайды. ДК-4.

Клиникалық практика:

1.Клиенттерге/пациенттерге және олардың отбасы мүшелеріне арналған ақпараттық және оқу материалдарын әзірлейді. ДК-5.

Құзыреттері:

1. ДК-1. Клиникалық мейіргерлік күтім
2. ДК-4. Денсаулықты нығайту
3. ДК-5. Оқыту және басшылық

5.Тәжірибенің пререквизиты:

1. «Жедел мейіргерлік күтім»;
2. «Отбасылық күтім»;
3. «Медициналық-санитарлық көмек»;

6.Тәжірибенің постреквизиты:

1. «Мейіргер ісіндегі персоналды басқару».

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ			 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы			044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы			9 беттің 4 беті

7.Тәжірибе мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны	Сағат саны
1.	МСАК деңгейінде қартаң жастағы жеке тұлғаларға тәуелсіздік және дербестікті қамтамасыз ету мақсатында геронтологиялық мейіргерлік күтімді ұйымдастыру.	Медициналық-санитарлық алғашқы көмек көрсету қағидалары.	8
2.	Қарттардағы медициналық-санитарлық алғашқы көмек көрсетуді ұйымдастыру.	Қарттардағы медициналық-санитарлық алғашқы көмек көрсетуді ұйымдастыру.	8
3.	Салауатты өмір салты мен өзін күту сұрақтарына қатысты жеке тұлғаларға кеңес беру бойынша нақты шаралар.	Қарттардағы салауатты өмір салтын қалыптастыру.Салауатты өмір салтының қағидалары.	8
4.	Қарт адамдардың жеке гигиенасының ерекшеліктері.	Қарт адамдардың жеке гигиенасының ерекшеліктері: -көз күтімі -шаш күтімі -тері күтімі	8
5.	Қарт адамдардың жасы және жеке ерекшеліктерінің алуан түрлілігін ескеріп, күтім жасауды ары қарай жетілдіру бойынша бағыттар: алғашқы медициналық-санитарлық қызмет көрсету, жедел ауруларды емдеу, оңалту, созылмалы сырқаттарға күтім жасау, паллиативті күтім жасау, өзін күту және формальды және формальды емес күтуді жүзеге асыратын тұлғалар тарапынан геронтологиялық қызмет.	Қарт адамдардың жасы және жеке ерекшеліктерінің алуан түрлілігін ескеріп, күтім жасауды ары қарай жетілдіру бойынша бағыттар: алғашқы медициналық-санитарлық қызмет көрсету, жедел ауруларды емдеу, оңалту, созылмалы сырқаттарға күтім жасау, паллиативті күтім жасау, өзін күту және формальды және формальды емес күтуді жүзеге асыру.	8
6.	Қарт жастағы адамдарды қауіпсіз жылжыту, тасымалдаудың әдістері мен тәсілдері.	Дене биомеханикасы. Қарт жастағы адамдарды қауіпсіз жылжыту, тасымалдаудың әдістері мен тәсілдері.	8
7.	Геропротифактикадағы тамақтану ерекшеліктері мен арнайы диеталар.	Қарттардағы тамақтану ерекшеліктері мен ережелері.	8
8.	Қарт жастағы тұлғаларға әлеуметтік медициналық көмекке қатысу және көрсету.	Қарт жастағы тұлғаларға әлеуметтік медициналық көмекке қатысу және көрсету.	8

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		9 беттің 5 беті

9.	Егде жастағы тұрғындардың денсаулығы мен әл-ауқатының бірегей қажеттіліктері.	Қарт адамдардың көмекті қажетсінуін бағалау мен көмек алудың жолдарын анықтау. Қарттарға берілетін материалдық көмектер. Қарт адамдардың алып жатқан медициналық қызметтердің сапасы мен қолжетімділігін бағалаулары.	8
10.	Егде жастағы науқастың денсаулығын нығайту, қауіпсіздік.	Егде жастағы адамдардың қоғамдық өмірге, көмек көрсету, пайдалы іспен уақыт өткізу, спорттық, танымдық білім беретін істерге ат салысуы.	8
11.	Гериатриялық синдромдар.	Гериатриялық синдром туралы түсінік. Өмірге қауіпті гериатриялық синдромдар. Егде жастағы адамдарда депрессияның алдын-алу.	8
12.	Гериатриялық трансферттік технологиялар.	Гериатриялық науқастарға фармакотерапиялық ем жүргізу кезіндегі ерекшеліктер. Гериатриялық тәжірибенің нозологиясы.	8
13.	Қарт адамдардың денсаулығы мен әл-ауқатын сақтауға отбасының қатысуы.	Қарт жастағы адамдар мен отбасылық егде жастағы адамдардың жалғызбасты қарттарға арналған мекемелерге деген көзқарастары мен олардың кіммен бірге тұруға ниеттері, балаларымен/туыстарымен.	8
14.	Қарт адамдарға күтім жасаудағы әлеуметтік қызметкердің рөлі.	Қарт адамдардың әлеуметтік-экономикалық және еңбек статустары. Әлеуметтік қызмет жүйесін ұйымдастыруды бағалау.	8
15.	Қарттық жаста дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің өзгеруі.	Егде және қарт науқаста дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің жасқа байланысты өзгеруін дамуын терең жүйелі білім алуына ықпал жасау. Қарт жаста жасқа байланысты дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің бұзылыстарында реабилитациялық шараларды көрсетуді үйрету.	8
16.	Геронтология және гериатрия. Гериатриялық науқастарға жалпы көмек көрсету мен күтім жасауды үйрету.	Геронтология және гериатрия. Гериатриялық науқастарға жалпы көмек көрсету мен күтім жасауды үйрету.	8
17.	Гериатриялық мейіргер ісінің қазіргі замандағы аспектілері.	Гериатриялық мейіргер ісінің қазіргі замандағы аспектілері.	8
18.	Қарт адамдардың алып жатқан медициналық қызметтердің сапасы мен қолжетімділігін бағалаулары.	Қарт адамдардың алып жатқан медициналық қызметтердің сапасы мен қолжетімділігін бағалаулары.	8
	Барлығы:		144

ONTÜSTIK-KAZAKHSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ			 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы			044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы			9 беттің 6 беті

8. Меңгеру және/немесе бекіту қажет практикалық дағдылардың тізбесі

№	Бағдарламаға сәйкес орындауға жататын практикалық дағдылар	Саны
1.	Ауыр жағдайдағы қарт науқастарды күту.	2
2.	Қарт науқасқа күтім жасау кезінде төсек-орын мен киімін ауыстыру.	2
3.	Ауыр жағдайдағы қарт науқасты тамақтандару ерекшеліктері.	3
4.	Жасанды тамақтандыру ерекшеліктері.	2
5.	Тері күтімі.	2
6.	Тырнақ күтімі.	3
7.	Ауыз күтімі.	2
8.	Шаш күтімі.	4
9.	Көз күтімі.	4
10.	Құлақ күтімі.	3
11.	Мұрын күтімі.	3
12.	Қарт науқасқа физиологиялық қажеттіліктерді орындау кезінде көмек көрсету.	2
13.	Науқастың жалпы жағдайын, сананың жағдайын, төсектің жағдайын бағалау.	3
14.	Өлшеудің антропометриялық әдістерін жүргізу.	2
15.	Дене температурасын өлшеу, қызбаны күту.	2
16.	Артериялық қысымды өлшеу.	5
17.	Пульсті анықтау.	4
18.	Тыныс алу жиілігін анықтау.	2
19.	Дәрілік заттарды энтеральді қолдану әдістері.	2
20.	Дәрілік заттарды сыртқы қолдану әдістері.	1

9. Бақылау: д/сынақ

Д/сынақ – бағалау әдісі болып табылады, онда студент өзінің білімі мен түсінігін тәлімгер мен оқытушыға көрсетеді. Бағалау туралы сұхбат жеке немесе шағын топта жүргізілуі мүмкін, сонымен қатар құрдастарының бағалауы да болуы мүмкін.

Д/сынаққа арналған сұрақтар:

1. Созылмалы инфекциялық емес аурулар кезінде мейірбикелік күтімді ұйымдастырудың негізгі формалары.
2. Геронтологияның жалпы түсініктері.
3. Күнтізбелік және биологиялық жас туралы түсінік.
4. Қартаю кезеңіндегі биологиялық жас және оны бағалау әдістері.
5. Ерте қартаю.
6. Өмір сүру ұзақтығына әсер ететін себептер. Белсенді ұзақ өмір сүру.
7. Қартаю процесінің принциптері. Қартаю теориялары мен тұжырымдамалары.
8. Гериатрияның негізгі ережелері.
9. Қартаю және аурулар.
10. Денедегі жасқа байланысты морфо-функционалды өзгерістер.
11. Егде жастағы адамдардың фармакокинетикасының ерекшеліктері.
12. Егде және кәрілік жастағы созылмалы инфекциялық емес аурулардағы дәрілік терапияның ерекшеліктері.
13. Гериатрияда дәрі-дәрмектерді қабылдау ережелері.
14. Ескі астенияның жіктелуі. Қарт астенияның клиникасы, диагностикасы. Ескі астения индексі.

ONTÜSTIK-KAZAKHSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		9 беттің 7 беті

15. Егде және кәрілік жастағы ұйқының бұзылуын емдеуге арналған клиникалық ұсыныстар.
16. Егде және қарт жастағы пневмония.
17. Егде және қарт жастағы бронх демікпесі.
18. Егде жастағы және қарт жастағы ЖИА.
19. Егде және қарт жастағы артериялық гипертензия.
20. Егде және қарт жастағы созылмалы жүрек жеткіліксіздігі.
21. Егде және кәрілік жастағы буындар мен тірек-қимыл жүйесінің аурулары.
22. Егде және кәрілік жастағы бірлескен аурулардың фармакотерапиясының ерекшеліктері.
23. Егде жастағы және қарт жастағы дорсопатия, диагностика және емдеу бойынша ұсыныстар.
24. Егде жастағы және қарт жастағы остеоартроз, диагностика және емдеу бойынша ұсыныстар.
25. Егде және кәрілік жастағы асқазан мен 12 елі ішектің ойық жарасы, әсіресе клиникалық курс және фармакотерапия.
26. Егде және кәрілік жастағы панкреатиттер, клиникалық ағымның ерекшеліктері
27. және фармакотерапия.
28. Зәр шығару жүйесіндегі жас өзгерістері. Егде және кәрілік жастағы зәр шығару жолдарының инфекциясы.
29. Егде және қарт жастағы пиелонефрит, клиникалық ағымның ерекшеліктері
30. және фармакотерапия.
31. Егде және қарт жастағы қант диабеті.
32. Егде және қарт жастағы диабеттік аяқтың алдын-алу
33. Науқасты тасымалдау түрлері.
34. Аурухана ішілік инфекция туралы түсінік.
35. Тері астына ине егудің іс-әрекет алгоритмі.
36. Науқастың төсектегі қалпы.
37. Тері ішіне ине егудің іс-әрекет алгоритмі.
38. Мейіргердің жұмыс орнындағы қауіпсіздігі.
39. Науқастың жалпы жағдайын бағалау.
40. Ойық жаралардың алдын алу.
41. Көктамырға ине егудің іс-әрекет алгоритмі.
42. Науқастың ес жағдайын анықтау.
43. Ойылудың белгілері және тері ойылатын жерлер.
44. Дене қызуын өлшеу алгоритмі.
45. Тыныс алу жиілігін санау алгоритмі.
46. Науқастың тері қабатының жағдайын бағалау.
47. Жарақаттар кезіндегі шұғыл медициналық көмек.
48. Медициналық мекемелеріндегі санитарлық-эпидемияға қарсы режим.
49. Егулерден кейін болатын асқынуларды атаңыз.
50. Білек артериясынан пульс жиілігін санау алгоритмі.
51. Мейіргерлік үрдіс туралы түсінік.
52. Артериялық қан қысымын өлшеу алгоритмі.
53. Естен тану, коллапс кезіндегі шұғыл медициналық көмек.
54. Мейіргерлік үрдістің кезеңдері.
55. Қызба туралы түсінік және қызбаның кезеңдері.
56. Анафилактикалық шоктың клиникалық белгілері және алғашқы көмек.

ONTÜSTIK-KAZAKHSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		9 беттің 8 беті

57. Медициналық этика және деонтология.
58. Егу бөлмесінің құжаттарын атаңыз.
59. Дәлелді медицина туралы түсінік.
60. Мейіргер ісінің негізгі моделдері.
61. Дәрілік заттарды парентеральді жолмен енгізу әдістері.
62. Аяқтың, шаштың, көз бен ауыз қуысының күтімі.
63. Мейіргер жұмысын басқару қызметі.
64. Дәрілік заттарды енгізу жолдары.
65. Мейіргерлік жоспарды жүзеге асыру.
66. Науқасты объективті тексеру
67. Науқасты субъективті тексеру әдістері.
68. Гериатриялық пациенттермен қарым қатынас ерекшеліктері.
69. Науқастың терминальды жағдайы.
70. Мейіргерлік үрдістің екінші кезеңі.
71. Мейіргер ісінің философиясы және теориясы.
72. Аурухана ішілік инфекцияның жұғу жолдары.
73. Бұлшық етке ине егудің іс-әрекет алгоритмі.
74. Науқасты тасымалдау түрлері.
75. Аурухана ішілік инфекция туралы түсінік.
76. Тері астына ине егудің іс-әрекет алгоритмі.
77. Науқастың төсектегі қалпы.
78. Науқастың жалпы жағдайын бағалау.
79. Ойық жаралардың алдын алу.
80. Гигиеналық ваннаны немесе душты қабылдауды жүргізу.
81. Қартаюдың теориясы мен тұжырымдамасы.
82. Қарттардағы мейірбикелік үрдіс ерекшелігі.
83. Қарттарға күтім жасаудың дәлелді нұсқаулықтары.
84. Қарт науқастың қауіпсіздігі, денсаулығын нығайту, күй-жағдайын бағалау.
85. Қарттардағы көрудің өзгеруі.
86. Қарттық жаста дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің өзгеруі.
87. Қарттардағы жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары.
88. Қарттардағы тыныс алу жүйесінің ерекшеліктері.
89. Қартаю теориясы.
90. Қарттардағы қант диабеті кезіндегі мейірбикелік күтім.

Бағалау критерийлері:

Бағалау	оқытудың соңғы нәтижелеріне сәйкес клиникалық практика бағдарламасы мақсаттарының жетістіктерін анықтаудың үздіксіз процесі
Бағалау түрлері	
Аралық баға (аралық бақылау)	тьютор, ментор практикадан өту кезеңінде қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес білімнің, іскерліктің немесе құзыреттіліктің даму деңгейін анықтайтын процесс. Аралық бағалау клиникада тьютор және ментрмен студент-орталықтанған әңгімелесу, практикалық дағдылар мен машықтарды көрсету түрінде жүргізіледі.

ONTÜSTİK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ			 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы			044-72/11 (58)
Өндірістік тәжірибе бойынша жұмыс оқу бағдарламасы			9 беттің 9 беті

Қорытынды баға	бұл тьютор, ментор клиникалық практиканы бағалаудың қойылған мақсаттары мен критерийлеріне сәйкес білімді, дағдыларды немесе құзыреттілікті меңгеру деңгейін анықтайтын процесс. Бағалау медициналық ұйымның базасында бағалау әңгімелесу нысанында жүзеге асырылады.
----------------	---

Аттестация

Рейтинг шкаласы

Әріптік баға жүйесі	Сандық эквивалент	Баллдар (%-дық көрсеткіш)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	
Бағалау критерилері	Өте жақсы «A»: Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда. Жақсы «B+» - «C+»: Студент білімін орта қалыпта жауап берген жағдайда. Қанағаттанарлық «C» - «D»: Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда. Қанағаттанарлықсыз «FX» - «F»: Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда.		